

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ústavní soud rozhodl: Styk rodiče s dítětem je nejen právem, ale i povinností

Rozchody a rozvody bývají složité, a když jsou ve hře děti, situace se stává ještě citlivější. Soudy pak rozhodují, jak bude vypadat péče o dítě, u koho bude bydlet, kdo bude platit výživné – a také kolik času bude dítě trávit s druhým rodičem.

Mnoho rodičů se ale setkává s tím, že dohoda nebo soudní rozhodnutí o styku nefunguje. Jeden rodič se domáhá rozšíření styku, protože chce, aby dítě mělo pevnější vztah s oběma rodiči. Druhý rodič naopak tvrdí, že má málo času nebo že je těžké něco takového vynutit.

Ústavní soud se ve svém nálezu II. ÚS 2423/24 ze dne 21. 5. 2025 postavil k této otázce čelem. I když konkrétní stížnosti matky nevyhověl, jasně formuloval několik zásad, které mohou v budoucnu změnit způsob, jakým soudy i rodiče k otázce styku přistupují.

Příběh konkrétní rodiny

Matka nezletilých dětí se obrátila na soud s návrhem, aby byl rozšířen styk dětí s otcem během školních prázdnin. Tvrdila, že současná úprava je pro ni velmi náročná – zajišťovala veškerou každodenní péči o děti, což bylo časově i finančně vyčerpávající. Zároveň byla přesvědčena, že delší pobyt u otce by prospěl samotným dětem, které by tak s ním mohly mít pevnější vztah.

Otec proti návrhu namítal, že jeho pracovní povinnosti mu neumožňují stýkat se v širším rozsahu. Pokud by soud rozhodl jinak, podle něj by nebylo možné zajistit výkon takového rozhodnutí – tedy donutit ho, aby s dětmi čas skutečně trávil.

Okresní i krajský soud se přiklonily k jeho argumentaci a návrh matky zamítly. A právě tato argumentace – „nelze zajistit výkon rozhodnutí“ – byla hlavním důvodem, proč se matka obrátila na Ústavní soud.

Jak se na věc podíval Ústavní soud

Ústavní soud sice nakonec stížnost matky zamítl, ale přitom jasně vymezil zásady, které mají platit i pro jiné případy.

1. Styk rodiče s dítětem je součástí rodičovské odpovědnosti

Rodičovská odpovědnost není jen soubor práv, ale i povinností. Když soud rozhodne, že dítě má trávit čas s nepečujícím rodičem, není to jen jeho možnost, ale závazek. Stejně jako má rodič povinnost platit výživné, má i povinnost se s dítětem stýkat, pokud tak rozhodne soud.

2. Nemožnost výkonu není důvodem k odmítnutí

Argument „nejde to vynutit“ nemůže být automatickou výmluvou. Soudy mají povinnost hledat způsoby, jak styk zajistit, a nemohou se spokojit s tím, že výkon rozhodnutí bude komplikovaný.

3. Nejlepší zájem dítěte je nadřazený

Klíčové vždy zůstává hledisko nejlepšího zájmu dítěte. A ten obvykle znamená, že dítě má mít možnost udržovat pevný a pravidelný vztah s oběma rodiči. Jen ve výjimečných situacích (např. pokud by kontakt ohrožoval zdraví nebo bezpečí dítěte) může být tento styk omezen.

Co znamená „nejlepší zájem dítěte“?

Tento pojem se často používá, ale rodiče si pod ním někdy představují něco jiného. Podle českého i mezinárodního práva zahrnuje nejlepší zájem dítěte:

- **stabilitu a jistotu** - dítě potřebuje znát svůj režim, vědět, kde a s kým bude trávit čas,
- **kontakty s oběma rodiči** - pokud to situace dovoluje, dítě má právo vyrůstat s láskou a péčí obou rodičů,
- **bezpečí a zdravý vývoj** - jak fyzický, tak psychický,
- **respektování jeho názorů** - zejména u starších dětí by měly soudy zohledňovat jejich přání.

Ústavní soud tedy připomněl, že dítě není „předmětem sporu“, ale samostatná bytost s vlastními právy, která musejí být při rozhodování respektována.

Jak se vymáhá styk s dítětem?

Mnoho rodičů si klade otázku: *Jak ale vlastně donutit rodiče, aby se s dítětem stýkali?* Na rozdíl od výživného, které lze vymáhat exekučně, je vymáhání styku složitější.

Český právní řád však nabízí několik nástrojů:

- **Pokuty** - soud může nepečujícího rodiče finančně sankcionovat, pokud soudem stanovený styk nerealizuje.
- **Změna úpravy péče** - pokud se rodič dlouhodobě vyhýbá styku, může to být důvodem k úvaze o změně výchovného uspořádání.
- **Psychologická a mediační pomoc** - soudy mohou rodiče vést k odborné pomoci, aby se vztahy narovnaly.

Ústavní soud sice připustil, že donutit rodiče k trávení času s dítětem je v praxi náročné, ale zároveň zdůraznil: soudy se nesmějí vzdát jen proto, že to je složité.

Co to znamená pro pečující rodiče

Pokud jste rodič, který má dítě ve své každodenní péči, nález vám dává silnější argumenty. Pokud se domníváte, že současná úprava styku je nedostatečná, můžete požádat soud o její rozšíření.

- Už se nemůže stát, že by soud váš návrh zamítl jen proto, že „nelze zajistit výkon“.
- Soud bude muset skutečně posoudit, zda je rozšířený styk v zájmu dítěte.
- Pokud ano, je povinností nepečujícího rodiče se podle toho zařídit.

Co to znamená pro nepečující rodiče

Pokud jste rodič, který má dítě ve styku, musíte si uvědomit, že soudní rozhodnutí není jen „možnost“, ale povinnost.

- Pokud se domníváte, že navržený rozsah styku je pro vás nereálný, musíte to dokázat - například předložit pracovní harmonogram, doložit objektivní překážky a zároveň navrhnout

jinou rozumnou variantu.

- Pokud se budete styku vyhýbat, můžete čelit pokutám nebo dokonce změně úpravy péče.
- Aktivní přístup k dítěti je ve vašem vlastním zájmu - zanedbávání styku může vést k tomu, že dítě si k vám nevytvoří vztah.

Abychom si to lépe představili, podívejme se na dva modelové příklady:

Příklad č. 1:

Otec pracuje jako řidič kamionu a často je mimo domov. Soud stanoví, že se má stýkat s dětmi každý druhý víkend. Otec namítá, že to kvůli práci nezvládne. Podle zásad Ústavního soudu ale nemůže soud návrh matky na rozšíření styku odmítnout jen proto, že otec má složitou práci. Otec musí prokázat, že má snahu - například si domluvit volno v práci, zajistit si zástup nebo alespoň navrhnout jinou variantu, která umožní pravidelný kontakt.

Příklad č. 2:

Matka tvrdí, že dítě je malé a nechce u otce přes noc spát. Otec žádá rozšíření styku na víkendy s přespaním. Soud musí posoudit věk dítěte, jeho vztah k otci, zázemí u otce a také názor samotného dítěte. Pokud bude rozšířený styk v zájmu dítěte, nemůže soud odmítnout návrh jen proto, že se bojí problémů s výkonem.

Rozhodnutí Ústavního soudu je v mnoha ohledech přelomové. Zdůrazňuje, že rodičovství není jen právo, ale i povinnost. Posiluje ochranu dětí a podporuje jejich právo na kontakt s oběma rodiči.

Na druhou stranu otevírá i složité otázky:

- Do jaké míry lze skutečně vynucovat styk rodiče, který o něj nemá zájem?
- Jak zajistit, aby kontakt nebyl jen „formální“, ale skutečně kvalitní?
- Nebude přílišná represe (pokuty, sankce) spíše škodit dítěti, protože rodič pak bude jednat pod tlakem?

Ústavní soud si těchto dilemat je vědom, ale jasně říká: soudy nemohou rezignovat. Jejich úkolem je hledat cesty, jak zajistit nejlepší zájem dítěte, a ne se vymlouvat na složitost výkonu rozhodnutí.

Doporučení pro rodiče

Pokud se nacházíte v podobné situaci, můžete se řídit několika radami:

1. **Komunikujte.** Pokud to jde, snažte se s druhým rodičem domluvit bez soudu. Dohoda bývá vždy lepší než vynucené rozhodnutí.
2. **Budte aktivní.** Pokud chcete rozšířit styk, doložte soudu, proč je to pro dítě dobré - zapojte zprávy psychologa, učitele, lékaře.
3. **Respektujte rozhodnutí.** Pokud soud rozhodne, že máte povinnost stýkat se s dítětem - berte to vážně. Dítě si zaslouží váš čas.
4. **Myslete na dítě.** V každém sporu je dítě tím, kdo nejvíce trpí. Vaše neshody s partnerem by neměly bránit tomu, aby dítě mělo oba rodiče.

Nález Ústavního soudu II. ÚS 2423/24 potvrzuje, že styk rodiče s dítětem není pouze jeho právem, ale i právně závaznou povinností. Soudy se nesmějí vymlouvat na to, že by bylo obtížné rozhodnutí vykonat, a jejich hlavní úlohou je chránit zájem dítěte a zajistit, aby mělo možnost setkávat se s oběma rodiči. Tento přístup zdůrazňuje, že právo dítěte na kontakt s oběma rodiči je nadřazeno výmluvám dospělých.

Pro rodiče to znamená převzetí odpovědnosti – nejen finanční, ale také emocionální. Dítě potřebuje stabilní vztahy s oběma rodiči a nemělo by být vystaveno sporům dospělých ani pocitu, že jeden z rodičů je „volitelný“. Ústavní soud tímto nálezem připomíná, že rodičovství nekončí rozchodem nebo rozvodem, a že povinnost aktivně se podílet na životě dítěte trvá až do jeho zletilosti.

Tento nález je proto důležitým milníkem pro praxi i pro každodenní život rodin. Upozorňuje rodiče, že dítě má právo na oba a že každý rodič má povinnost toto právo respektovat a naplnit. Ať už se rodiče dokáží domluvit, či nikoli, dítě má nárok na lásku, péči a pravidelný kontakt s oběma rodiči – a je na dospělých, aby toto právo zajistili.

Mgr. Nikola Frýdlová,
advokátní koncipientka

PETRÁŠ | REZEK
PRÁVO • TRANSAKCE • DANĚ • ÚČETNICTVÍ • MEDIACE

[Advokátní kancelář Petráš Rezek s.r.o.](#)

Opletalova 1525/39
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 601 001 555

E-mail.: office@petrasrezek.cz

Aktualizováno: 23.9.2024

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)